

KORTAF

Zeehonden Deltagebied verdrinken in visnetten

Verdrinking is momenteel een van de belangrijkste doodsoorzaken bij zeehonden. Een op de vijf aangespoelde dode zeehonden is door verdrinking om het leven gekomen, zo blijkt uit de statistieken van de zeehondencreche te Pieterburen. Vooral grofmazige visnetten en fuiken in de kustzone eisen veel slachtoffers. In het Deltagebied werd in augustus 1991 het derde slachtoffer geborgen; een jonge grijze zeehond van ongeveer vijftien kilo.

In het Deltagebied leven momenteel circa 20 zeehonden. De dieren houden zich vooral op langs de zandplaten in de zeegaten en voor de kust (Voordelta). Vijf zeehonden zijn medio 1989 in de Oosterschelde losgelaten, in het kader van een herintroductieprogramma (Zoogdier 1990/2). Deze kleine zeehondenpopula-

tie dreigt nu door de kustvisserij te worden gedecimeerd.

Het derde verdrinkings-slachtoffer dit jaar vormde voor de Stichting het Zuidhollands Landschap en enkele andere natuurbeschermingsorganisaties de aanleiding om bij staatssecretaris Gabor aan te dringen op het beeindigen van visserij met vaste netten (fuiken en staand wantnetten) in de ondiepe kustwateren. Het blijkt dat bij de uitgifte van visvergunningen nauwelijks wordt gelet op de natuurbelangen, lang niet alle fuiken zijn voorzien van een zogenaamd 'keerwant' om binnenzwemmende dieren te weren en ook blijkt dat de controlecapaciteit voor naleving van de vergunningsvoorwaarden sterk tekort schiet. Sedert 1988 is het aantal vergunningshouders meer dan vervijfvoudigd. De organisaties

wijzen de staatssecretaris erop dat de geloofwaardigheid van het soortenbeschermingsbeleid in het geding is, wanneer niet snel tot beeindiging van de kustvisserij in ondiep water wordt overgegaan (bron: Stichting het Zuidhollands Landschap).

Op het moment wordt door de rijksoverheid druk gewerkt aan het opstellen van beleidsplannen voor de Noordzee, voor de Voordelta en over de kustvisserij. Hierin kan de overheid de beperking van de kustvisserij met vaste netten regelen. In kwetsbare gebieden, zoals Voordelta, Zeeuwse zeearmen en Waddenzee dient de kustvisserij zo snel mogelijk te worden beeindigd. In ieder geval mogen in deze gebieden geen nieuwe vergunningen meer worden verstrekt.

Piet van der Reest

Geen kansen voor otter in Zwitserland

Uit onderzoek aan otterbiotopen in Zwitserland is komen vast te staan dat de otter hier in de nabije toekomst geen levensmogelijkheden heeft. Het Federale Bureau voor Milieu, Bosbestanden en Landschappen meldt dat er vermoedelijke wel geschikte leefgebieden aanwezig zijn, maar dat de verontreinigingsgraad veel te hoog is. Het gemiddelde gehalte aan PCB's in de vissen is zo hoog dat reproductiemogelijkheden van de otter nihil zijn. Herintroductie heeft daarom geen zin. (Bron: Naturopa Nieuw-

Herintroductie van otters in Zwitserland heeft geen zin.
Foto Johan de Meester

sbrief 91/1, Raad van Europa).
Piet van der Reest

'Come back' tuimelaar?

Voor het tweede achtereenvolgende jaar zijn er weer tuimelaars voor de Nederlandse kust waargenomen. Medewerkers

van de Dienst Getijdewateren in Middelburg hebben bij inventarisaties vanuit het vliegtuig een nog onbekend aantal dieren waargenomen in het zuidelijke deel van de Noordzee. Ook in 1990 werden diverse tuimelaars waargenomen, waaronder de fameuze tuimelaar van de Brouwersdam (Zoogdier 1990/4). De tuimelaar wordt samen met bruinvis, witsnuitdolfijn en witflankdolfijn gerekend tot de oorspronkelijke Nederlandse fauna, ook al werd de soort in het begin van de 20e eeuw slechts sporadisch voor onze kust gezien. Volgens de Dienst Getijdewateren is de tuimelaar nu weer terug van weggeweest. Mede gezien het nogal wispelturige karakter van de Nederlandse tuimelaars lijkt deze conclusie nogal voorbarig.

Piet van der Reest

Al vijf zeehonden zijn in de Zeeuwse Delta in visnetten verdrongen.
Foto Nick Morelis;
Archief Het Zuidhollands Landschap

Dassenbeschermingsplan Roerdal

Heemkundevereniging Roerstreek (HVR) heeft in samenwerking met de Zoogdierenwerkgroep (ZWG) van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg een 'Dassenbeschermingsplan' voor het Roerdal (Midden-Limburg) geschreven. Van de 13 bewoonde dassenburchten in 1964 resteren er 20 jaar later nog slechts twee. Mede door verkeersslachtoffers raakten ook deze in de periode 1984-1988 verlaten. In het beschermingsplan wordt gepleit voor het afsluiten van een aantal verharde landbouwwegen voor gemotoriseerd verkeer met uitzondering van landbouwverkeer. Ook wordt er voor gepleit om langs deze wegen bomen te planten. Door langs enkele sloten houtsingels aan te leggen kunnen de dassen naar bestaande duikers onder drukke verkeerswegen door worden geleid, zodat ze veilig hun foerageerterreinen kunnen bereiken.

De Roerdal-populatie kan een belangrijke schakelfunctie vervullen voor uitwisseling tussen de Noord- en Zuid-Limburchse dassenpopulaties. Mede hierdoor wordt het Roerdal in de Landelijke Dassennotitie genoemd als een van de gebieden waar herintroductie

Als er niet snel gehandeld wordt, is de Roerdalpopulatie er niet meer. Voor deze das kwam het Dassenbeschermingsplan Roerdal te laat.

Foto Steven Jansen

tie de hoogste prioriteit heeft. Helaas heeft herintroductie vrijwel geen zin als de knelpunten (verkeersslachtoffers) niet worden opgelost. Het was tijdens de Limburgse Dassen-census 1990 ook verheugend dat er een burcht in het Roerdal (gemeente Melick, Herkenbosch en Vlodrop) op eigen kracht weer opnieuw bewoond is geraakt (Jansen & Jansen, 1991). Of deze dassen het lang uithouden is te betwijfelen, gezien de ervaring in het verleden. In 1990 heeft er net buiten het Roerdal een herintroductie plaatsgevonden (Jansen & Jansen, 1991). Het is te verwachten dat deze dassen zich in het Roerdal kunnen vestigen. Vanwege het overrijdingsgevaar is het daarom des te belangrijker dat de verantwoordelijke gemeente Melick, Herkenbosch en Vlodrop, de provincie Limburg, het waterschap Roer en Overmaas en het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij (NMF-Limburg) samen snel handelen om de kleine kwetsbare populatie in

het Roerdal voor uitsterven te behoeden.

Steven Jansen
Korhoenstraat 12
6075 BN Herkenbosch.

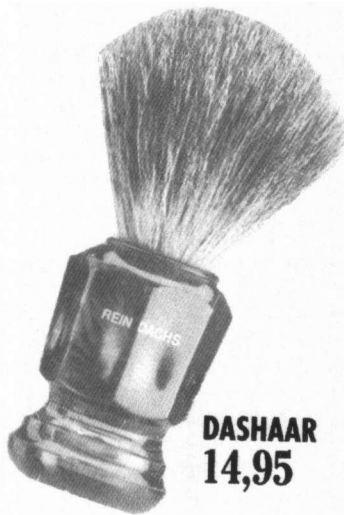
Literatuur

HVR/ZWG, 1991. Dassenbeschermingsplan Roerdal. Heemkunde Vereniging Rierstreek ism Zoogdierwerkgroep NHG, Herkenbosch.

Jansen, S. & W. Jansen, 1991. Een herintroductie van de das in Midden Limburg. (Een beschrijving van het verleden en heden van de burcht, ervaringen met de dassen tot op het moment van hun vrijlating). Prive publicatie, Herkenbosch, maart 1991.

Jansen, S. & W. Jansen, 1991. De Limburgse Dassen-census 1990. In voorbereiding.

Scheerkwast van dassenhaar

Rond Vaderdag werden de brievenbussen weer overspoeld met reclame-materiaal. Vaders vragen, volgens de folders, meer en meer om een uitgebreid assortiment van cosmetische artikelen. Waaronder ook een scheerkwast van dassenhaar. Voor een tientje heb je er al een. Een verzilverd handvat voegt uiteraard wat toe aan de prijs. Op de meeste scheerkwasten staat in een of

meer talen de aanbeveling 'echt dassenhaar', 'pur blaireau', 'pure badger', 'rein Dachs'. De haren zien er ook precies uit als dassenhaar. De koper zal er dus van uit kunnen gaan dat het inderdaad dassenhaar is. Zo niet dan is er sprake van echt/pur/pure/rein consumentenbedrog.

Herkomst

Navraag bij de drogisterij-keten en bij de importeur bracht geen duidelijkheid over de herkomst van de kwasten. In Engeland voerde de Surrey Badger Protection Society een onderzoek uit. China bleek als land van herkomst het meest waarschijnlijk te zijn. Volgens een recente publicatie in 'Mustelid & Viverrid Conservation' geniet de das in China geen wettelijke bescherming. Het uitgraven van burchten en bejagen met honden is er dus niet aan regels onderworpen. Hoe het haar "geogst" wordt is niet duidelijk, en ook niet of de rest van de betreffende das nog ergens voor gebruikt wordt, bijvoorbeeld voor vlees. Het gaat ongetwijfeld om in het wild gevangen dassen.

Alternatieven

Gebruik van dassenhaar is niet nodig. Er zijn voldoende alternatieven voor het haar in scheerkwasten. Scheerkwasten kunnen ook gemaakt worden van synthetisch materiaal of van haar van voor het vlees geslachte varkens. Een derde alternatief is ponyhaar. In dit geval gaat het om de staart van de pony waarvan telkens een stukje afgeknipt wordt.

Publiciteit

Ons bericht aan de media waar bovenstaande zaken aan de orde gesteld werden, werd door de Volkskrant in een artikelje in de rubriek 'Dag in, Dag uit' geheel verkeerd opgepakt. Ondanks vermelding van onze gegevens als naam, adres en telefoonnummer nam de journalist contact op met 'Huid

en Haar' en voerde dat blad op als ons verenigingsorgaan. Het ergste was echter dat de suggestie gewekt werd alsof de VZZ voorstander zou zijn van de bio-industrie. Een uitglijer van de Volkskrant.

De VZZ wil de kwestie 'scheerkwast van dassenhaar'

niet laten rusten. In Engeland hebben een aantal grote drogisterijketens, na aandringen van onder andere de Surrey-groep, laten weten de dassenkwast niet meer in te kopen. Een handelswijze die in Nederland nagevolgd verdient.

Nicoline Elsink

Groeve 't Rooth:

Van mergelwinning tot beschermd natuurgebied

Dat delfstoffenwinning en natuurontwikkeling hand in hand kunnen gaan bewijst mergelgroeve 't Rooth op het Plateau van Margraten. Na de mergelwinning worden de geëxploiteerde delen van de groeve met behulp van landschapsarchitecten zorgvuldig heringericht. Het resultaat is een uniek stuk natuurgebied, met een zeer bijzondere flora en fauna. Een groot gedeelte van de heringerichte groeve is enkele jaren geleden zelfs tot beschermd natuurgebied verklaard.

Het Maastrichtse bedrijf Ankersmit wint in deze groeve al zo'n 40 jaar op kleine schaal mergel. Deze mergel wordt verwerkt tot kalkmeststoffen, nodig om de verzuring van land- en bosbouwgronden te bestrijden. Verder worden de

kalkprodukten van Ankersmit toegepast in de veevoederindustrie, de milieu-zuivering (rookgasreiniging), de bouw en de keramische industrie.

Openingstijden

Op tijden dat er niet gewerkt wordt in de groeve, is het publiek welkom. Openingstijden: elke zaterdag van 9.00-15.30 uur. De groeve is te bereiken door vanaf de doorgaande weg Maastricht-Vaals vóór Cadier en Keer een 'eigen weg' in te slaan en tot het einde te volgen. Er is parkeergelegenheid bij de ingang van de groeve.

Voor meer informatie kunt u zich wenden tot de afdeling Voorlichting van Ankersmit, telefoon 043-663737.